

přijíti v úvahu. Postupu nároku B-a nebylo třeba, neboť nejde o náhradu škody způsobené vadným splněním druhé nákladní smlouvy, při které B. byl příjemcem zásilky. Tato škoda nebyla žalobou uplatněna. Nižší soudy neposoudily rozeprá správně o právní stránce, přihlíževše k ustanovením §u 97 žel. dopr. ř. Tento předpis stanoví sice zásadu, že všechny nároky proti železnici z nákladní smlouvy zanikají, bylo-li zapláceno dovozně a odebráno zboží, ale předpokládá, že bylo odebráno zboží, které bylo předmětem nákladní smlouvy. Bylo-li omylem dodáno a odebráno jiné zboží, nebyla nákladní smlouva splněna, a trvá nárok strany na její splnění neb náhradu škody. Stejně jako nemůže býti upřen železnici nárok proti příjemci, aby vrátil zboží omylem mu dodané, nemůže ani příjemce býti nucen podržeti zboží omylem odebrané místo zboží, které mu mělo býti podle nákladního listu vydáno. Zánik nároku proti železnici z nákladní smlouvy posud nenastal, poněvadž nebylo příjemci vydáno a jím odebráno zboží, jež bylo podle nákladního listu pro něho odevzdáno dráze ku přepravě. Otázkou hrubé nedbalosti, kterou nižší soudy pokládaly podle §u 97 (2) čís. 1 žel. dopr. ř. za rozhodnou, netřeba se vůbec zabývat. Také ve věci samé nutno rozhodnouti ve prospěch žalobce. Podle srovnalých skutkových zjištění nižších soudů došlo ku záměně motorů teprve na železnici, příjemce Martin H. neobdržel tedy motor, který žalující firma odevzdala pro něho ku přepravě. Ve smyslu §u 84 žel. dopr. ř. ručí železnice za toto nedodání tak, jak kdyby se byl motor za přepravy ztratil, neboť okolnost, že příjemce obdržel jiné, cizí zboží, jest pro jeho práva z nákladní smlouvy bez účinku a má jenom ten význam, že jest povinen zaměněné zboží vrátiti. Jelikož železnice nemůže příjemci vydati motor, přijatý pro něho ku přepravě, mohl by požadovati jako náhradu škody podle §u 88 žel. dopr. ř. obecnou hodnotu motoru v čase a na místě odeslání a vrácení dovozného. Znalec ocenil motor na 10.300 Kč. Žalující firma nežádá této náhrady, nýbrž ponechání motoru omylem odebraného a zaplacení rozdílu jeho ceny a útrat spojených s jeho výměnou. Proti tomuto, pro žalovanou stranu zřejmě výhodnému vypočítání vzniklé škody nebylo vznesena námitka, ani přiměřenost částek prisouzených prvním soudem nebyla popřena.

Čís. 5126.

Služební pragmatika železničních zřízenců.

Předpis §u 140 pragmatiky nevztahuje se na zálohy na účet příštích požitků. Železniční správa jest oprávněna v případě propuštění zaměstnance požadovati zálohy zpět. K zastavení požitků dle §u 28 pragmatiky nevyžaduje se kárného nálezu.

Bylo-li v prvním kárném řízení uznáno na přeložení na jiné služební místo a v druhém kárném řízení uznáno na propuštění, ježto zaměstnanec na jiné služební místo nenastoupil, jde o dvojí samostatná kárná řízení a dlužno posuzovati nároky zaměstnance na služební požitky za prvé kárné období, za něhož byl suspendován, dle §u 125 služ. pragm. Mohla-li sice železniční správa přikročiti ku zbavení zaměstnance služby

a zastavení jeho platu, avšak tak neučinila, nemůže se již nadále dovolávati předpisů §§ 28 a 29 služ. pragm.

(Rozh. e dne 16. června 1925, Rv II 233/25.)

Žalující erár domáhal se na propuštěném železničním oficiálu vrácení 4706 Kč přeplacených v zálohách na propočítání služební doby. Žalovaný namítl proti žalobnímu nároku celou řadu vzájemných pohledávek. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě, neuznav vzájemných pohledávek žalovaného. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že mu přiznal nárok na dodatečné vyplacení části služebních požitků za únor, březen a duben 1923, ve výši 2.217 Kč 23 h.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Žalovaný dovolává se neprávem §u 140 služební pragmatiky, i ohledně částky 4706 Kč přiřknuté eráru z důvodu příliš vysoko vyplacených záloh na propočítání služební doby. Podle skutkového zjištění nižších soudů byla tato částka žalovanému vyplacena jen jako záloha, kterou bude po případě nucen vrátiti, a bylo to žalovanému také oznámeno. Ustanovení §u 140 služ. pragm. vztahuje se podle svého doslovu i souvislosti jenom na onu kvotu předem vyplacených řádných požitků, jež připadá na dobu, kdy zemřelý, vystouplý nebo propuštěný zaměstnanec nekonal již služby. Na zálohy poskytnuté na účet příštích požitků nelze tento předpis rozšiřovati, ty dlužno posuzovati jako obyčejný dluh, jež bylo sice možno zaplatiti srážkami z aktivních požitků, jak se až do propuštění žalovaného bez jakékoliv jeho námitky také dělo (§ 33 služ. pragm.), nyní však, když srážky nejsou již možné, žalovaný musí zaplatiti hotově. Neplatí o něm druhý, nýbrž první odstavec §u 140 služ. pragmatiky, a nebylo zajisté sociálním účelem služební pragmatiky, by železniční správa mohla sice své pohledávky v případě úmrtí zaměstnance odpočítati od nároků jeho pozůstalých, jak jí to první odstavec s jistými výjimkami výslovně dovoluje, v případě propuštění zaměstnavatele kárným nálezem však jich vůbec již nesměla uplatniti. Právně nebyly nižšími soudy uznány k odpočtu od zažalovaného nároku namítané vzájemné pohledávky 1640 Kč 50 h na služném za květen 1923, 450 Kč na příbytečném, splatném 1. května 1923 a 831 Kč 50 h na zkrácených služebních požitcích za červen 1923. Žalovaný odepřel, nemaje zvláštních omluvných důvodů, uposlechnouti služební rozkaz, by nastoupil nejdéle do 21. dubna 1923 službu v D. pod následky zastavení veškerých služebních požitků, což mělo za následek, že mu byly výměrem ředitelství státních drah ze dne 2. května 1923 požitky s platností od 21. dubna 1923 skutečně zastaveny. Toto opatření jest odůvodněno přesným ustanovením §§ 28 a 29 služ. pragm. Že mu byl plat na květen již poukázán, jest bez významu, rozhodným jest, že mu nebyl ještě vyplacen, a že žalovaný 21. dubna nekonal již služby. Návor, že zastavení požitků dle §u 28 služ. ř. se může státi jen kárným nálezem, jest v rozporu

s doslovem tohoto předpisu, jenž jasně ustanovuje, že zaviněné nekonání služby má za následek zastavení platu a mimo to po případě také ještě kárné potrestání dle §u 95 služ. ř. Zastavení požitků jest tedy samostatným úkonem správním, kárným nálezem se vyslovuje pouze trest, který vedle toho může býti na zaměstnance uvalen. V tomto případě bylo to propuštění ze služby. Liché jest také tvrzení, že žalovanému příslušeji od zahájení druhého kárného řízení v květnu 1923 aspoň zkrácené služební požitky dle §u 125 služ. ř. Poloviční plat přísluší zaměstnanci jenom v případě formální suspense ze služby, již sluší rozeznávati od zavedení kárného řízení. Může býti sice s ním spojena, ale nemusí (§ 123 služ. ř.), v tomto případě vyslovena nebyla, patrně proto, že žalovaný beztak již služby nekonal a také služebních požitků byl již dle §u 28 služ. ř. zbaven. Namítá-li žalovaný v této souvislosti, že §u 28 služ. ř. nelze tu použiti, poněvadž nemohl následkem služebního nařízení konati službu, i kdyby ji byl chtěl konati, přehlíží, že právě takového služebního nařízení tu nebylo, a že nebylo až do 2. července 1923, kdy byl nálezem kárné komory ze služby propuštěn, překážky, aby se nehlásil dodatečně k nastoupení služby na novém služebním místě, že však tak neučinil. Jen nastoupením služby v D. mohl učiniti zastavení požitků dle §u 28 služ. ř. bezúčinným a nabýti nároku na další jejich vyplacení buď plných, kdyby byl skutečně službu konal, buď zkrácených, kdyby byl býval až do skončení kárného řízení dodatečně suspendován. Tím jest vyřízeno dovolání žalovaného. Též žalující erár dovolává se jen pro nesprávné právní posouzení věci a spatřuje je v tom, že žalovanému byl přisouzen nárok na dodatečné vyplacení části služebních požitků za únor, březen a duben 1923 penízem 2217 Kč 23 h, jež mu byla následkem suspense, vyslovené 16. ledna 1923, zadržena. Rozhodnutí odvolacího soudu jest však správné a odůvodněno tím, že disciplinární dvůr ministerstva železnic nálezem, potvrzeným 14. března 1923, změnil trest propuštění, vyslovený disciplinární komorou v O., na trest přeložení na jiné služební místo, a předpisem §u 125 služ. ř., že část služebních požitků, která se následkem suspense zadrží, má býti mimo případ propuštění zaměstnanci dodatečně k výplatě poukázána. Neprávem namítá finanční prokuratura, že obě kárná řízení, z nichž druhé skončilo propuštěním, dlužno posuzovati jako celek, poněvadž první skončilo nálezem na trestné přesazení do D. pod podmínkou, že žalovaný nyní ono místo nastoupí, a v druhém řízení bylo na propuštění uznáno právě z toho důvodu, že žalovaný ani nyní se svému přeložení nepodrobil. Kárná řízení byla nejen formálně, nýbrž i ve věci úplně samostatná. V prvním byl žalovaný odsouzen pro neuposlechnutí služebního rozkazu z 25. října 1922, v druhém, jak bylo nálezem disciplinárního dvoru ministerstva železnic zvláště zdůrazněno, pro neuposlechnutí příkazu z 13. dubna 1923. Není také správné, že v prvním řízení byl žalovaný přeložen právě do D., a že nález byl podmíněný, nález byl, jak ani jinak býti nemohlo, bezpodmínečný a zněl prostě na přeložení na jiné služební místo. Jelikož prvé kárné řízení, za něhož byl žalovaný suspendován, neskončilo propuštěním nelze žalovanému upřiti nárok dle §u 125 služ. ř. na vrácení zadržovaných služebních požitků. Další dovolací vývody žalobcovy spočí-

vají zřejmě na mylném předpokladu, že žalovaný již před svou suspensí nekonal služby, takže mu nepříslušely požitky i z důvodu §u 28 služ. ř. Podle zprávy dopravního úřadu v B. konal však žalovaný až do své suspense dne 19. ledna 1923 nepřetržitě službu u tohoto úřadu, takže nebylo důvodu k použití §u 28 služ. ř. Po suspensi žalovaný ovšem nemohl již konati službu, ale tu nelze jeho případ podříditi pod § 28 služ. ř., nýbrž jen pod § 125 služ. ř. Železniční správa mohla sice již po neuposlechnutí příkazu daného v říjnu 1922, aby žalovaný nastoupil službu v D., přikročiti ku zbavení žalovaného služby v B. a zastavení jeho platu dle §§ 28 a 29 služ. ř., když toho však neučinila a ponechala žalovaného službou v B., spokojivši se zahájením kárného řízení, nemůže se již těchto předpisů dovolávati.

Čís. 5127.

Odpůrčí nárok v úpadku.

Otázka, zda právní jednání, jemuž se v úpadku odporuje, jest bezúplatným, jest povahy právní.

Pokud lze odporovati smlouvám ve prospěch třetího.

(Rozh. ze dne 16. června 1925, Rv II 262/25.)

Správce úpadkové podstaty Anny P-ové domáhal se na žalovaném, by bylo uznáno právem, že omeškání a opomenutí obrany úpadkyní Annou P-ovou proti žalobě žalovaného V-a a její prohlášení, jež prý učinila u krajského soudu v N. anebo kdekoliv jinde, že dluh svého manžela V-ovi za dodané šaty zaplatí, jest vůči úpadkovým věřitelům bezúčinná a že pohledávka žalovaným k úpadku Anny P-ové přihlášená není po právu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud zjistil, že manžel úpadkyně Anny P-ové objednal si u žalovaného v létě 1921 šaty, a když jich žalovaný neposílal, vyzvala ho Anna P-ová, by šaty poslal, že ona je zaplatí, načež žalovaný oblek jejímu manželu dodal. Odvolací soud vykládá ujednání mezi úpadkyní a žalovaným srovnale s názorem prvního soudu jako smlouvu v prospěch osoby třetí. Též dovolatel zásadně souhlasí s takovým výkladem ujednání jako smlouvy ve smyslu §u 881 obč. zák., a není dle uvedeného zjištění důvodu k jinému výkladu, jaký zvláště v dovolacím řízení zastává žalující strana. Dle žaloby odporuje se z důvodu §u 29 čís. 1 konk. ř. nejen takovému prohlášení Anny P-ové, jež snad učinila u krajského soudu v N. neb kdekoliv jinde, protože jest to na její straně bezúplatné právní jednání, nýbrž i tomu, že obmeškala obranu proti žalobě nynějšího žalovaného u okresního soudu v P., protože žalovanému, jenž jí zboží na úvěr nedodal, ničeho nedlužila, avšak promeškáním obrany uznala nedluh bezúplatně. Žalující strana tudíž ve všech směrech opírá žalobní